

VI. ДО БРАЗІЛІЇ!

I

ЛИСТ ДО СТЕФАНІЇ¹

Вельможна мамо, найясніша пані!
Поклін тобі шлемо, твої піддані

Олекса Хмиз, Яць Хрущ, і Чапля, й Ружа,—
Шлемо тобі привіт від твого мужа.

Коли тобі плетуть, що він умер,—
Не вір, матусю! Він здоров тепер.

Живий, здоров, як рибка у водиці, —
Се посвідчать і наші молодиці.

Най бог його за се благословить,
Що не цуравсь до бідних загостить.

У Хмиза в хаті днів прожив зо двадцять.
«Шандарів, — мовив, — мушу пильнуватись»

Ще рік мені блукати по землі,
Бо завзялись на мене сили злі.

Як рік мине, тоді підйму бучу,
Всій кривді і неправді шию скручу.

Потішу всіх, хто гнувся і терпів,
А особливо вірних русинів.

¹ В р. 1895 агент еміграційний Джерголет перейшов майже всю Східну Галичину, передягнений по-мужицьки, закликаючи людей до Бразилії і вдаючи з себе пок[і]йного] архієпископа Рудольфа. Листів, подібних до оцього, вислано було багато з різних околиць Галичини.

Із цього краю, що є край дідівський,
Жебрацький, і шляхетський, і жидівський,

Я виведу свій вірний люд у край
Заморський, де є справді хлопський рай.

В Бразилії царем я хлопським стану,
Там жиду доступу не дам ні пану.

Се край багатий, оком не зуймеш,
Ніхто ще там ланцем не міряв меж.

Плідних земель безмірні там простори,
Буйні пасовиська, лісисті гори.

У горах повно звірів, диких кіз;
Один там буйвол тягне з сіном віз.

В лісах малпи — от звір несамопитий!
Що бачить, сам хапається робити.

Освоюєсь, привчається сей звір
Врубати дров, позамітати двір.

Там слуг нема з хрещеного народа,—
Освоїш п'ять-шість малп — і є вигода».

От так він нам балакав дні цілі,
Аж всі ми плакали, старі й малі.

А далі мовив: «Час мені в дорогу,
Іду і віддаю вас пану богу.

Я по Галичині вже ходжу рік,
Тепер піду ще на угорський бік.

Передягніть, брати, мене по-свому;
Що я тут був, не говоріть нікому!

Жандармам особливо і попам
Не зраджуйтеся, бо буде лихо вам.

І ждіть! Як буде поле знов зелене,
З весною вам листи прийдуть від мене.

Тоді ґрунти, хати і весь свій крам
Збувайте! Я вам не такі там дам.

А щоб мій лист відразу ви пізнали
І ошуканцям в руки не попали,

Так ось вам знак — та тільки се секрет;
На листі буде підпис: Д ж е р г о л е т!»

По відході його ми всю громаду
Спросили на таємную нараду:

Прирадили по довгій боротьбі
Сей лист, о пані, написати тобі,

Про нього звістку радісну подати,
Щоб з нами й ти втішалася, як мати.

Сим кінчимо. Дай бог тобі прожити,
А нам тобі в Бразилії служити!